

Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen
Lena Weinstock Sved
E-post: lena.weinstock-svedh@regionjh.se

2023-12-07

RS/610/2023

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till s.sl@regeringskansliet.se

Svar på remiss Effektiv och behovsbaserad digital vård Ds 2023:27

S2023/02604

Sammanfattning

Utredningen lämnar både lagförslag och rekommendationer där Region Jämtland Härjedalen valt att kommentera lagförslagen och hantera rekommendationerna internt i särskild ordning. Region Jämtland Härjedalen är delvis positiva till lagförslagen som ges i promemorian.

I takt med den utveckling som sker avseende digitala lösningar är det olyckligt att i lagförslaget avgränsa distanskontakt till att gälla enbart öppen vård.

Några av förslagen ställer ökade krav på administration för regionerna som ekonomiskt inte står i paritet med förväntade lägre utgifter för utomlänbesök. För en liten region med begränsade resurser finns problem med att på kort sikt genomföra systemanpassningar till förslagen och samtidigt utveckla avståndsberoende tjänster för patienter.

Tidpunkt för ikraftträdandet föreslås flyttas fram.

Kapitel 10 Överväganden och förslag

10.3 Begreppet distanskontakt definieras

Region Jämtland Härjedalen ställer sig positiv till att begreppet distanskontakt införs i Hälso- och sjukvårdslagen och att man använder sig av Socialstyrelsens definition där *patient och hälso- och sjukvårdspersonal är rumsligt åtskilda*. Region Jämtland Härjedalen förslår däremot att begränsningen till att gälla enbart öppen vård tas bort med tanke på teknikutveckling och det omställningsarbete som pågår mot nära vård.

I utredningen saknas det kommunala perspektivet vilket är av stor vikt då primärvård bedrivs både av regioner och kommuner.

10.4 Skyldighet att erbjuda patienter distanskontakter

Även här föreslår Region Jämtland Härjedalen att man tar bort begränsningen till att gälla enbart öppen vård.

Formuleringen i lagförslaget kan också göras tydligare med avseende på tolkningsföreträde. Det bör klargöras om det är patienten eller vårdgivaren som avgör när en kontakt är nödvändig; om patienten har rätt att få ett fysiskt besök, även om möjlighet ges till distanskontakt; och om patienten kan kräva distanskontakt även om vården bedömer att besöket bör ske fysiskt. Region Jämtland Härjedalen föreslår därför att formuleringen ändras till: *”Regionen ska erbjuda vård genom distanskontakt när så är lämpligt”*.

Med tanke på olika förutsättningar och möjligheter med takten för utveckling av olika digitala lösningar är det bra att det inte framkommer i lagförslaget på vilket sätt distanskontakten ska genomföras. Utifrån definitionen av distanskontakt innebär det i praktiken att telefonkontakt ingår.

I och med den teknikutveckling som sker med oanade möjligheter till vård och behandling håller Region Jämtland Härjedalen med utredaren om vikten av att införa digital undervisning i utbildningar och till nyanställda. Det är också angeläget med forskning kring vilka kontakter som lämpar sig för distanskontakt.

10.5 Utomlänsvård genom distanskontakt ska föregås av en adekvat behovs- och lämplighetsbedömning

Region Jämtland Härjedalen anser att all vård, oaktat om det är distanskontakt eller fysisk kontakt, ska föregås av en behovs- och lämplighetsbedömning och gälla såväl inom- som utomlänsvård.

Förslaget innebär att varje region ska arbeta fram sina krav på behovs- och lämplighetsbedömningar. I praktiken innebär lagförslaget dels att alla regioner ska känna till varandras regelverk för bedömningar som skapar mer administration både för vårdgivaren som utför vården som ska bevisa att kraven är uppfyllda, men även för den betalande region som ska känna till vårdgivarens krav samt kontrollera om dessa är uppfyllda.

Utredningen föreslår att Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård bör tilldelas finansiering under två år för utformning av kriterier för behovs- och lämplighetsbedömning. Region Jämtland Härjedalen anser att dessa kriterier ska vara klara innan denna lagstiftning införs.

10.6 Patienten ska betala hemregionens patientavgift

Tanken är god men kräver mycket administration och krav på kostsamma systemanpassningar och frågan är varför det i så fall enbart ska gälla för distanskontakter. Förslaget innebär att den region som utför och fakturerar för digital utomlänsvård ska känna till alla regioners patientavgifter och den som ska betala fakturan behöver känna till vilken ersättning som ges till den vårdgivaren som har ett avtal med regionen.

Enligt SKR:s hemsida varierar patientavgifterna för distanskontakt för läkarbesök mellan 100-350 kronor och för sjukvårdande behandling med 100-340 kronor och det har visat sig att samband mellan avgift och konsumtionsmönster är svag. Frågan handlar mer om tillgänglighet för regionerna.

Då vi idag inte har någon tillförlitlig statistik för vilka distanskostnader varje region har är det svårt att avgöra om kostnader för systemanpassningar till lagförslaget skulle kompensera för en lägre kostnad av utomlänsfakturorna för digital vård. Om förslaget ändå ska genomföras anser Region Jämtland Härjedalen att systemanpassningar måste hinna verkställas före ikraftträdande.

10.12 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

För en liten region med få resurser, långa avstånd som ska utveckla tekniken för att kunna genomföra avståndsberoende tjänster och samtidigt anpassa system för nya lagförslag bedömer Region Jämtland Härjedalen att ikraftträdande flyttas fram till tidigast år 2026.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Bengt Bergqvist (S)
Regionstyrelsens ordförande

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Yttrande fastställt av regionstyrelsen 2023-12-07 § 250